

Persbericht

Luxemburg, 30 juni 2022

EU-auditors zien mogelijke risico's bij inschakeling van externe consultants door de Commissie

De manier waarop de Europese Commissie externe consultants inhuurt en inschakelt, garandeert niet ten volle dat zij waar voor haar geld krijgt of dat haar belangen volledig worden beschermd. Dat is de conclusie van een vandaag door de Europese Rekenkamer gepubliceerd verslag. Het kader voor het gebruik van deze diensten vertoont grote lacunes. Dit brengt mogelijke risico's met zich mee in verband met de concentratie van leveranciers, te grote afhankelijkheid en belangenconflicten die niet voldoende worden gemonitord. De auditors wijzen ook op tekortkomingen in de manier waarop het werk van consultants en de toegevoegde waarde ervan worden beoordeeld.

De auditors constateerden dat het informatiesysteem van de Europese Commissie niet in staat is een volledig beeld te geven van de wijze waarop de Commissie externe consultants inschakelt. Het is een feit dat de Commissie in toenemende mate een beroep heeft gedaan op externe consultants voor het verlenen van allerlei advies- en ondersteunende diensten. De afgelopen jaren heeft zij jaarlijks voor ongeveer 1 miljard EUR contracten afgesloten voor een breed scala van dergelijke diensten, waaronder advieswerkzaamheden, studies, evaluaties en onderzoek. Externe leveranciers zijn voornamelijk betrokken bij de uitvoering van het nabuurschaps- en uitbreidingsbeleid van de EU, internationale partnerschappen, instrumenten van het buitenlands beleid, en milieu- en klimaatacties. De auditors hebben gecontroleerd of de Europese Commissie erin slaagde waar voor haar geld te krijgen en haar belangen te beschermen.

“Uitbesteding van bepaalde taken kan nuttig en soms noodzakelijk zijn”, zegt François-Roger Cazala, het ERK-lid dat verantwoordelijk is voor de controle. “Maar de Europese Commissie moet ervoor zorgen dat zij de kosteneffectiviteit maximaliseert. Voor de taken die kunnen worden uitbesteed, is een grotere transparantie en verantwoordingsplicht vereist. Dit geldt ook voor de wijze waarop de risico's van concentratie van leveranciers, te grote afhankelijkheid en belangenconflicten worden beheerd. Ik hoop dat ons verslag het EU-bestuur zal helpen om die richting in te slaan.”

Dit persbericht is bedoeld om de kernboodschap weer te geven van het speciaal verslag van de Europese Rekenkamer. Het volledige verslag is te vinden op eca.europa.eu.

ECA Press

12, rue Alcide De Gasperi – L-1615 Luxembourg

E: press@eca.europa.eu @EUAuditors eca.europa.eu

De auditors troffen tekortkomingen aan in het kader voor de inzet van externe consultants. Met name voor consultancy- en onderzoeksdiensten — goed voor bijna 80 % van het bedrag waarvoor contracten zijn afgesloten — zijn er geen richtsnoeren voor de mate waarin taken kunnen worden uitbesteed, hoe de diensten van externe consultants moeten worden omschreven en welke vaardigheden en capaciteiten intern beschikbaar moeten blijven. Daarnaast verricht de Commissie voor bepaalde consultancydiensten die worden aanbesteed voor het uitvoeren van terugkerende taken, voordat zij nieuwe aanbestedingsaanvragen indient, geen kosten-baten- en behoefteanalyses om na te gaan wat de relatieve voordelen zijn van het inschakelen van externe dienstverleners in plaats van intern personeel.

Hoewel de criteria voor het selecteren van winnende inschrijvingen passend waren, heeft de Commissie belangrijke risico's in verband met haar inzet van externe consultants niet voldoende gemonitord en beheerd. Deze risico's betreffen onder meer de concentratie van leveranciers en de te grote afhankelijkheid van een betrekkelijk klein aantal dienstverleners. Tijdens de geanalyseerde periode heeft de Europese Commissie contracten afgesloten met 2769 externe consultants. De tien grootste leveranciers waren echter alleen al goed voor 22 % (ongeveer 600 miljoen EUR) van de totale contractbedragen in de gecontroleerde periode. Dat wil zeggen dat sommige diensten van de Commissie in hoge mate afhankelijk zijn van een betrekkelijk klein aantal contractanten. Het komt vaak voor dat één enkele leverancier opeenvolgende opdrachten over meerdere jaren in de wacht sleept, ook al worden er regelmatig openbare aanbestedingsprocedures georganiseerd.

Dit risico van concentratie op een klein aantal externe consultants brengt het gevaar met zich mee dat sommige leveranciers met uitgebreide ervaring met het werken met de Commissie meer succes hebben bij het binnenhalen van contracten. Zo hebben de auditors van de EU vastgesteld dat sommige leveranciers een combinatie van advies-, uitvoerings- en evaluatiediensten hebben geleverd aan één directoraat-generaal van de Commissie. Dit zou hun een concurrentievoordeel kunnen opleveren omdat zij betrokken zijn bij het ontwerpen, uitvoeren en evalueren van hetzelfde EU-beleid. De Commissie beschikt over procedures om mogelijke belangenconflicten op te sporen en te voorkomen. Maar dat zijn voornamelijk formele controles, die op zichzelf niet kunnen garanderen dat het risico op belangenconflicten wordt aangepakt.

Bij het onderzoeken van individuele contracten erkennen de EU-auditors dat de Commissie, voordat zij tot betaling overgaat, controleert of consultants diensten van de vereiste kwaliteit leveren. Zij wijzen er echter op dat de Commissie de prestaties van externe consultants, afgezien van studies en evaluaties, niet consequent had beoordeeld. Slechts enkele directoraten-generaal trekken lering uit opgedane ervaring of voeren achteraf kosten-batenanalyses uit. En wanneer dit wordt gedaan, is er geen gecentraliseerde informatieverzameling waarmee het mogelijk is optimaal gebruik te maken van de resultaten van het werk van externe consultants. De auditors zijn van mening dat de Commissie hierdoor minder goed in staat is om de gebieden vast te stellen die voor verbetering vatbaar zijn. Het verhoogt ook het risico dat consultants die in het verleden slecht hebben gepresteerd opnieuw worden gecontracteerd.

Gezien de omvang van de inschakeling van externe consultants roepen de EU-auditors de Europese Commissie op om de manier waarop zij deze consultants inzetten te verbeteren. Zij roepen de Commissie ook op de transparantie te vergroten door regelmatig en nauwkeurig verslag uit te brengen over haar gebruik van de diensten van externe consultants.

Achtergrondinformatie

De controle had betrekking op de diensten van externe consultants die tussen 2017 en 2019 uit de EU-begroting werden gefinancierd en door de Europese Commissie werden gecontracteerd. Deze diensten werden door de Commissie geregistreerd als consultancy, studie, evaluatie of onderzoek. Wij hebben ook in voorkomend geval recente relevante informatie over de inschakeling van externe consultants in aanmerking genomen. Deze controle had geen betrekking op IT-adviesdiensten.

Speciaal verslag 17/2022 “*Externe consultants bij de Europese Commissie — Ruimte voor hervormingen*” is beschikbaar op de website van de ERK (eca.europa.eu).

Perscontact

Persdienst van de ERK: press@eca.europa.eu

- Vincent Bourgeois: vincent.bourgeois@eca.europa.eu — M: (+352) 691 551 502
- Damijan Fišer: damijan.fiser@eca.europa.eu — M: (+352) 621 552 224
- Claudia Spiti: claudia.spiti@eca.europa.eu — M: (+352) 691 553 547